

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

FutuReg Polgári Társulás

SKHU/WETA/1901/4.1/317

Prieskum projektu KIDSAFEDU v slovenskej cezhraničnej oblasti o online bezpečnosti

Budujeme partnerstvá

Partnerséget építünk

Európsky fond regionálneho rozvoja

Európai Regionális Fejlesztési Alap

FutuReg Polgári Társulás

2021

- ISBN 978-80-973237-4-1

Európsky fond regionálneho rozvoja

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

KIDSAFEDU

Obsah

Contents

Obsah.....	2
Predslov	3
1.Ciele prieskumu	3
1.1.Prezentácia partnerského projektu.....	4
1.3 Geografické hranice prieskumu.....	5
2.Prezentácia slovenskej výskumnej vzorky	6
2.1.Prezentácia partnerských	6
2.1.5 Základná škola s VJM Mierovo.	8
2.2. Vzťah medzi vzorkou prieskumu a témou digitálneho sveta	9
2.3. Online šikana	9
3. Analýza a vyhodnotenie prieskumu	14
3.1.GDPR informácií	14
3.2.Demografiai adatok	15
3.3.A gyermekek informáltsága.....	17
3.3. A gyermekek véleménye illetve tapasztalataik	17
3.4. Ha jelentetted az online zaklatással kapcsolatos eseted, kinek mondtad el?	19
3.5. Mit szeretnél, hogy a felnőttek tudjanak a cyberbullyingról?.....	22
Záró gondolatok	28
Felhasznált irodalom:	29

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Predslov

Aj keď sa zdá, že obdobie epidémie vyvolanej Covid-19 už ustúpilo, táto choroba, ktorá zúri vo svete, mala vážne následky. Veľká časť ľudstva bola nútená zostať doma a pokúsiť sa preniesť pracovné a školské úlohy, na ktoré boli doteraz zvyknutí, do online sveta. Pre dospelých i deti to bola obrovská zmena životného štýlu. Aj keď prekážku prekonalo ľudstvo rýchlosťou blesku, tak ako všetko ostatné, aj temná stránka tohto online života vyšla najavo. Počet kybernetických zločinov a podvodov sa znásobil a pojem kyberšikana sa stal známejším. Preto považujeme za veľmi dôležité zaoberať sa týmto javom. Cieľom prieskumu uskutočneného v rámci projektu KIDSAFEDU je získať predstavu o bezpečnom používaní internetu deťmi a mladými ľuďmi v pohraničnej oblasti Slovenska, zmapovať rozsah zneužívania online, ich vedomosti a možné riešenia situácie. V rámci partnerstva sme do výskumu oslovili 10 škôl, z ktorých 5 zapojilo základné aj stredné školy, keďže naša cieľová skupina plánovala zapojiť deti vo veku 10 - 18 rokov. Počet aktívne zapojených škôl bol 6. Cieľom prieskumu nebolo stanoviť spoločné alebo odlišné body medzi oboma krajinami pre každú školu, čoraz viac nás zaujímali odpovede detí a mladých ľudí všeobecne, pretože sú najautentickejšími zdrojmi toho, čo sa s nimi deje v digitálny priestor, ako sú pripravení na násilné situácie, alebo len na to, aby získali predstavu o tom, komu vo svojich životoch dôverujú, na koho sa môžu obrátiť v každej situácii, či už ide o zneužívanie online.

1.Ciele prieskumu

Cieľom tohto prieskumu je zmapovať spolupracujúce školy projektu so zvláštnym zameraním na pohraničnú oblasť. Tieto školy sa tiež počas projektu zúčastňovali akcií a školení. Naším cieľom bolo ďalej získať ešte lepší vzhľad do tejto témy na základe výsledkov výskumu, aby sme im mohli lepšie a efektívnejšie pomáhať s dôrazom na prevenciu. Veríme, že ak bude k dispozícii dostatok informácií, je dokonca možné zabrániť deťom a mladým ľuďom, aby sa stali obeťami online aj offline.

V rámci partnerstva sme v rámci nášho výskumu oslovili 10 základných a stredných škôl, pretože naša cieľová skupina plánovala zapojiť deti vo veku 10 - 18 rokov. Počet aktívne zapojených škôl bol 6. Cieľom prieskumu nebolo stanoviť spoločné alebo odlišné body medzi oboma krajinami pre

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

každú školu, čoraz viac nás zaujímali odpovede detí a mladých ľudí všeobecne, pretože sú najautentickejšími zdrojmi toho, čo sa s nimi deje v digitálny priestor, ako sú pripravení na násilné situácie, alebo len na to, aby získali predstavu o tom, komu vo svojich životoch dôverujú, na koho sa môžu obrátiť v každej situácii, či už ide o zneužívanie online.

1.1. Prezentácia partnerského projektu

Cieľom projektu je poskytnúť podporu vzdelávacím inštitúciám, rodičom a rodinám v západnom pohraničnom regióne slovensko-maďarského pohraničného regiónu v oblasti bezpečnej online prítomnosti a vzdelávania, s využitím digitálnej vedomostnej základne na riadenie a prevenciu kyberšikany a cezhraničnej spolupráce. - cezhraničná výmena najlepších postupov a budovanie organizačnej siete je dlhodobým cieľom.

NEPRIAME CIELE - Posilniť cezhraničnú súdržnosť a spoluprácu v oblasti online vzdelávania - Zlepšenie vzájomného porozumenia a zblíženia medzi vzdelávacími inštitúciami a profesijnými organizáciami na západnom Slovensku a v

PRIAME CIELE - Vypracovať balíček metodík pre pedagógov zameraných na riešenie a predchádzanie obťažovaniu online - Vypracovať a otestovať špeciálny vzdelávací plán pre pedagógov a rodičov - Vypracovanie a predstavenie vzdelávacieho programu sprostredkovania riešenia konfliktov v školách v pohraničnom regióne - Bezpečnosť internetu by nemala byť tabuizovanou témou - cieľom je kampaň, ktorá má presvedčiť ľudí, aby hovorili o online obťažovaní na verejnosti, nielen keď sa stretnú

Cezhraničný prístup k projektu je silný.

Plánované aktivity zahŕňajú účastníkov vzdelávania a advokáciu na Slovensku a v Maďarsku. Kyberšikana je súčasným fenoménom aj v školách a rodinách na medzinárodnej úrovni.

Samotný maďarský alebo slovenský vzdelávací systém nestačí na zníženie problému.

Školenie aplikované na Slovensku aj v Maďarsku prispieva k pozitívnemu spracovaniu tejto negatívnej témy.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Podľa každého druhého maďarského školáka na Slovensku je v roku 2019 potrebná online interaktívna zaujímavá vedomostná základňa o právach detí. (FutuReg, KJI, 2019) Dvojazyčná príručka pre študentov a učiteľov podporuje synergickú interakciu a prijatie. Výskum a zhromažďovanie najlepších postupov budú mať svojou povahou cezhraničný charakter.

1.3 Geografické hranice prieskumu

Cezhraničné aktivity projektu zahŕňajú užšiu spoluprácu aktérov vzdelávania zo Slovenska a Maďarska.

Online šikana je medzinárodným fenoménom pre školy a moderné rodiny, ale zároveň pre všetky deti v každej krajine. Maďarský alebo slovenský vzdelávací systém sám osebe nestačí na zníženie úrovne problémov online, ale aj na zákonnú reakciu na najnovšie potreby a na to, aby to všetko bolo zrozumiteľné a pre deti zaujímavé.

Školenie na Slovensku aj v Maďarsku by pomohlo znížiť tento negatívny dopad a vytvoriť vzdelávacie platformy, ktoré podporujú kritické myslenie. V programovom období 2021 - 2027 budú smernice EÚ o vzdelávaní uprednostňovať online vzdelávanie, takže projekt bude na tento problém reagovať cezhraničnými zásadami. Príručka pre študentov a učiteľov bude k dispozícii v dvojazyčných verziách pozdĺž hranice, čo podporí vzájomnú sociálnu súdržnosť.

Vďaka stratégii EÚ pre bezpečnejší internet vedie výskum, výmena skúseností a zhromažďovanie údajov z prieskumov k tomu, že spoločné osvedčené postupy majú cezhraničný charakter. Počas Hackatonu tiež očakáva riešenia úzkej spolupráce od ďalších profesionálov. Ciele projektu sú aj cezhraničné, pretože na miestnej úrovni je menej skúseností a odborné znalosti na slovenskej strane sú slabšie.

To možno vyvážiť odbornosťou partnera, je v kontakte s organizáciami Eurochild a s Nadáciou pre deti Slovenska. Pretože Trnavská župa je správcom niekoľkých maďarských vzdelávacích inštitúcií v oblasti západného pohraničia, môže tento typ slovensko-maďarského cezhraničného projektu práv dieťaťa oslovit' aj ďalšiu dôležitú tému, deti žijúce v menšinách.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Pretože tieto krajiny susedia, ich história a kultúra sú podobné, môžu obe komunity fungujúce na podobných vzdelávacích modeloch nájsť procesy synergického riešenia, ktoré fungujú v oboch systémoch. Cieľom tohto prieskumu je zmapovať spolupracujúce školy projektu so zvláštnym zameraním na pohraničnú oblasť. Tieto školy sa tiež počas projektu zúčastňovali akcií a školení.

2. Prezentácia slovenskej výskumnej vzorky

Spoločná práca OZ FutuReg a Nadácie Hintalovon sa začala v januári 2021. Dotazníky boli školám zasielané online, mali tlačенú verziu v prípade Mierovej základnej školy, keďže sme mali do činenia so sociálne znevýhodnenou školou. Veríme v silu spolupráce, a to aj v to, že ochrana práv dieťaťa nezávisí od hraníc, a v neposlednom rade máme týmto spôsobom príležitosť spoločne myslieť na to, aby sme sa navzájom učili, aby sa naše deti šťastne rozvíjali v bezpečnejších podmienkach. Oslovili sme školy, s ktorými spolupracujeme najintenzívnejšie, a snažili sme sa zastupovať všetky okresy.

Prezentácia škôl, ktoré sa zúčastnili prieskumu podľa okresov:

- Trnavský kraj - Mierovo,
- Trnavský kraj, okres Dunajská Streda SOŠ, Adventim,
- Bratislavský kraj- ZŠ s VJM Dunajská ulica,
- Nitriansky kraj: Hurbanovo SOŠ ,
- Nitriansky kraj: Nové Zámky, ŽŠ Czuczora, Gymnázium Pétera Pázmány

2.1. Prezentácia partnerských škôl

2.1.1 Základná škola Trstice

Počas mediácie v máji a v júni sa žiaci základnej školy zúčastňovali diskusných rozhovorov. Obec Trstice požiadala kvôli obmedzeným podmienkam o obnovu materskej školy. To znamenalo výstavbu nového pavilónu, čiastočnú rekonštrukciu existujúcich pavilónov a modernizáciu kuchyne. Po postavení nového pavilónu bol tiež zariadený, boli zakúpené nové malé posteľe, skrinky a hračky. Rovnaké veci boli zakúpené aj v ďalších dvoch dávnejšie postavených pavilónoch, kde sa okrem týchto vecí zrekonštruovali aj spoločenské miestnosti, kompletne vymaľovali a vymenili

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

svietidlá. Obec je veľmi aktívna v oblasti vzdelávacej kultúry, jej škola sa doteraz podieľala na výskume FutuReg PT. Partner už spolupracoval na programe Dá sa detstvo postovať?. Počas besednej večery, kde niekoľko odborníkov odpovedalo na otázky miestnych vzdelávacích inštitúcií. Obec do projektu pridala pilotnú školu, kde je možné využiť dobrý príklad v Bratislave a Budapešti pri vývoji právnych a IT nástrojov. Úlohou partnera projektu je zapojiť miestnu školu, lokálne kapacity, miesta odbornej prípravy a miestnych študentov.

2.1.2 Základná škola a gymnázium s VJM Dunajská ulica, Bratislava

Základná škola a gymnázium s VJM v bratislavskom kraji sa nachádza na Dunajskej ulici v centre Bratislavy. Ako prví sme sa spýtali gymnázia Dunajská ulica ako partnera projektového partnera OZ Synergic, škola oslovila vyšší stupeň školy. Gymnázium malo tento rok stotridsať rokov a nieslo názvy rôznych škôl. Od roku 2017 začal Európsky parlament program Ambassador School vo všetkých členských štátoch. Cieľom programu je zvýšiť povedomie mladých ľudí o Európe a demokracii Európskeho parlamentu poskytnutím aktívnych znalostí o Európskej únii, najmä o Európskom parlamente, prostredníctvom rôznych školských a mimoškolských programov počas školského roka. Študenti a učitelia zúčastňujúci sa na škole veľvyslancov Európskeho parlamentu sú si vedomí príležitostí, ktoré ponúka európske občianstvo, a úlohy Európskeho parlamentu v rozhodovacom procese. Týmto spôsobom je cieľom vzdelávať mladých ľudí o možnostiach ich konania. Tento program je otvorený pre stredoškolské inštitúcie. Styčný úrad Európskeho parlamentu sa snaží zapojiť do programu gymnáziá, stredné odborné školy a stredné odborné školy. V rámci programu položí práca koordinujúceho pedagóga a špecializovanej skupiny študentov, ktorí s ním pracujú, základ pre prípravu školy na získanie kvalifikačnej tabule na konci školského roka a následnú účasť na Ambasádorovej škole. program. Prierezový program je štruktúrovaný tak, aby sa každý školský rok pripájali nové školy. Webová stránka: www.mtag.sk

2.1.3. Nové Zámky: ZŠ Czuczora a Gymnázium Pétera Pázmánya

Škola má veľmi bohaté aplikačné skúsenosti, ktoré dokázala využiť v tejto spolupráci. Zúčastnila sa na projekte Polyuniverse v školskom vzdelávaní Projekt saského Szásza Jásza

<https://pazmangymnz.edupage.org/> škola má veľmi bohaté aplikačné skúsenosti, z ktorých mohla ťažiť pri tejto spolupráci. Zhrnutie projektu: Erasmus + PUSE („Poly-Universe in School

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Education“) Názov projektu: Polyuniverse in school education Projekt je založený na hre na rozvoj geometrických zručností Poly-Universe, ktorú vymyslel umelec Saxon Szász Jász. Hodnota novinky tohto nástroja spočíva v symetrii posunu mierky, ktorá je vlastná základným tvarom a súvisiacemu systému kombinácie farieb. Môže byť použitý v širokom rozmedzí a môže mať vplyv na vzdelávanie, najmä v oblasti geometrie a kombinatoriky. Cieľom je vyvinúť a otestovať matematiku a metodiku výučby Komplexný spoločný projekt s názvom „Zdokonaľme sa“ sa zameriava na 4 oblasti: Dokonalosť v osvojovaní jazyka, dokonalosť v prírodovedných predmetoch, zlepšovanie vytvárania inkluzívneho školského prostredia zlepšenie manažmentu a riadenia školy. Druhá najbežnejšia vzorka prieskumu pochádza práve z gymnázia Nové Zámky
Web: <https://www.czuczora.eu/>

2.1.4. Súkromná odborná škola Adventim

SoŠ má trend jednotnej školy - novozaložená škola so špecializáciou na gastronomické oblasti. 2 Škola kladie dôraz na profesionalitu a profesionalitu - pre učiteľov aj študentov. Učitelia sú individuálnymi profesionálmi vo svojich odboroch a študenti sa zameriavajú na to, aby dokázali uspieť na trhu práce budúcnosti. Zabezpečuje bezplatné učenie - napriek tomu, že je to súkromná škola, naši študenti nemusia platiť za štúdium a systém duálneho vzdelávania - študenti sú motivovaní motivačnými študijnými štipendiami, škola môže zabezpečiť bezplatné doručenie a mesačné štipendia pomocou trnavskej župy. Dôraz sa kladie na získanie zručností v oblasti miestnej maďarskej a slovenskej gastronómie organizovaním odborných kruhov a účasťou na rôznych gastronomických súťažiach. Ponúka príležitosť rozvíjať fyzické schopnosti mimo hodín telesnej výchovy s kvalifikovanými trénermi vo fitnes športe. Možnosť pokračovať v štúdiu na kurzoch nadstavby., ponúka možnosť študovať korešpondenciou, taktiež možnosť získať nižšie stredné vzdelanie.. Web: <https://ssosadventim.edupage.org/>

2.1.5 Základná škola s VJM Mierovo.

Škola je malou školou pre znevýhodnených a rómskych študentov, má 3 pedagógov, z toho 1 asistenta, takže je možné zaujať individuálny prístup k študentom poskytujúcim vzdelávanie zdravotne znevýhodneným študentom. Školský psychológ a asistent učiteľa pre študentov so

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

zdravotným postihnutím. Príjemné vidiecke prostredie je veľmi bohaté na študentský život a príjemné prostredie s elimináciou stresových faktorov, novými formami vzdelávania a metódami.

2.2. Vzťah medzi vzorkou prieskumu a témou digitálneho sveta

S každou zo škôl máme dlhšie pedagogické skúsenosti. Viac o zákonoch ako o násilí S obrovským rozvojom a šírením digitálneho sveta sa objavili nové výzvy a javy alebo existujúce spoločenské súvislosti a postoje k správaniu našli nový priestor. Naš súčasný výskum sa zameriava na online bezpečnosť detí v silnej oblasti digitálneho sveta a v rámci toho sa snažíme zamerať na obťažovanie a zneužívanie v online priestore. V súvislosti s bezpečným intelektuálnym, emocionálnym, fyzickým a sexuálnym vývojom detí sa objavili nové výzvy a úlohy. Rešpektovanie, rešpektovanie a ochrana práv detí sú v digitálnom priestore rovnako dôležité ako v skutočnom svete. Čo je v tejto otázke najohrozenejšie? Internet môže byť obrovským nástrojom v našom osobnom živote alebo dokonca globálne pre fungovanie sveta. Neobmedzené množstvo informácií, jednoduchšie administratívne možnosti, pokladnica vedomostí a linka je takmer nekonečná. Aké môže byť nebezpečenstvo, aké je nebezpečenstvo pre naše deti a mladých ľudí? Zneužívanie online Keď sme sa v našom prieskume zamerali na fenomén kyberšikany, nebezpečenstvami môžu byť zraniteľnosť, ľahký a neobmedzený prístup, anonymné alebo anonymné médiá, pravidelní alebo dokonca príležitostní zneužívatelia, pocit, že neviete, kedy a čo sa vám môže stať a kto alebo čo to všetko robí súčasne .. Sociálne vzťahy v online priestore môžu tiež fungovať rôznymi spôsobmi a využívať rôzne komunikačné schémy. K dispozícii je nespočetné množstvo rozhraní, ktoré je možné používať takmer bez vekového obmedzenia.

2.3. Online šikana

V živote detí a dospievajúcich sú najdôležitejšie sociálne vzťahy a rozhranie sociálnych sietí im v tom pomáha, umožňuje im byť v neustálom kontakte so svojimi priateľmi, členmi rodiny alebo v oveľa širšom zmysle zdieľať obrázky a obsah o sebe. Tieto sociálne stránky však poskytujú priestor aj pre nespočetné množstvo mimoriadnych udalostí, ako aj samotnú kyberšikanu. Zdieľané informácie a komentáre tiež ustupujú formám zneužívania, moje hranice a komfortné zóny môžu byť mimoriadne stresujúce. Digitálny svet je súčasťou nášho života, a to sa nemôže a nemalo by meniť. Ako dospelí si však musíme uvedomiť, že naše deti sú online bezpečné, a zaistiť ich

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

bezpečnosť. Aj keď internet nikdy nebude 100% bezpečným rozhraním, musíme sa snažiť, aby bol pre deti čo najlepší. S pomocou pokrokovej technológie už existuje veľa programov a aplikácií pre bezpečnosť detí. Vezmime si napríklad aplikáciu YouTube Kids poskytovanú službou Youtube, ktorá obmedzuje možnosti detí pozerat' videá na tejto platforme, ale môžete tiež nastaviť trezory na heslo, ktoré chránia a ukladajú naše heslá. Na internete sa však neustále objavujú nové sociálne siete a hry, ktoré nie vždy môžu používateľom zaručiť adekvátnu online bezpečnosť. Nielen preto, že sa na týchto platformách môže zaregistrovať ktokoľvek, a môžeme sa vydávať za kohokoľvek, ak sa skryjeme za falošný profil, ktorého obeťami môžu byť deti. Podľa prieskumu Londýnskej školy ekonomie a politických vied majú deti vo veku od 9 do 17 rokov na Slovensku väčšinou prístup na internet prostredníctvom smartfónov a 72% z nich denne. Hlavnou motiváciou pre používanie internetu je zábava a sociálna interakcia. O víkendoch sa čoraz viac využíva internet. Päťdesiatšesť percent detí vo veku od 9 do 12 rokov navštevuje komunitné stránky najmenej raz týždenne, a to napriek skutočnosti, že všeobecný vek pre takéto použitie je 13 rokov, a iba 20% rodičov im neumožňuje používať komunitné stránky. Môžeme teda povedať, že v Maďarsku majú takmer tri štvrtiny detí prístup na internet, ktorý sa zvyčajne používa na hry a spoločenský život, a viac ako polovica detí na základných školách sa každý týždeň stretáva so svetom sociálnych médií. Aj keď pravidelné používanie internetu má svoj potenciál a výhody, cyberbulling alebo kyberšikana ohrozuje deti i dospelých.

Vzťah medzi vzorkou prieskumu a témou digitálneho sveta S každou zo škôl máme dlhšie pedagogické skúsenosti. Viac o zákonoch ako o násilí S obrovským rozvojom a šírením digitálneho sveta sa objavili nové výzvy a javy alebo existujúce spoločenské súvislosti a postoje k správaniu našli nový priestor. Náš súčasný výskum sa zameriava na online bezpečnosť detí v silnej oblasti digitálneho sveta a v rámci toho sa snažíme zamerať na obťažovanie a zneužívanie v online priestore. V súvislosti s bezpečným intelektuálnym, emocionálnym, fyzickým a sexuálnym vývojom detí sa objavili nové výzvy a úlohy. Rešpektovanie, rešpektovanie a ochrana práv detí sú v digitálnom priestore rovnako dôležité ako v skutočnom svete. Čo je v tejto otázke najohrozenejšie? Internet môže byť obrovským nástrojom v našom osobnom živote alebo dokonca globálne pre fungovanie sveta. Neobmedzené množstvo informácií, jednoduchšie administratívne možnosti, pokladnica vedomostí a linka je takmer nekonečná. Aké môže byť nebezpečenstvo, aké je

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

nebezpečenstvo pre naše deti a mladých ľudí? Zneužívanie online Keď sme sa v našom prieskume zamerali na fenomén kyberšikany, nebezpečenstvami môžu byť zraniteľnosť, ľahký a neobmedzený prístup, anonymné alebo anonymné médiá, pravidelní alebo dokonca príležitostní zneužívatelia, pocit, že neviete, kedy a čo sa vám môže stať a kto alebo čo to všetko robí súčasne .. Sociálne vzťahy v online priestore môžu tiež fungovať rôznymi spôsobmi a využívať rôzne komunikačné schémy. K dispozícii je nespočetné množstvo rozhraní, ktoré je možné používať takmer bez vekového obmedzenia. V živote detí a dospelých sú najdôležitejšie sociálne vzťahy a rozhranie sociálnych sietí im v tom pomáha, umožňuje im byť v neustálom kontakte so svojimi priateľmi, členmi rodiny alebo v oveľa širšom zmysle zdieľať obrázky a obsah o sebe. Tieto sociálne stránky však poskytujú priestor aj pre nespočetné množstvo mimoriadnych udalostí, ako aj samotnú kyberšikanu. Zdieľané informácie a komentáre tiež ustupujú formám zneužívania, moje hranice a komfortné zóny môžu byť mimoriadne stresujúce. Digitálny svet je súčasťou nášho života, a to sa nemôže a nemalo by meniť. Ako dospelí si však musíme uvedomiť, že naše deti sú online bezpečné, a zaistiť ich bezpečnosť. Aj keď internet nikdy nebude 100% bezpečným rozhraním, musíme sa snažiť, aby bol pre deti čo najlepší. S pomocou pokrokovej technológie už existuje veľa programov a aplikácií pre bezpečnosť detí. Vezmime si napríklad aplikáciu YouTube Kids poskytovanú službou Youtube, ktorá obmedzuje možnosti detí pozerat' videá na tejto platforme, ale môžete tiež nastaviť trezory na heslo, ktoré chránia a ukladajú naše heslá. Na internete sa však neustále objavujú nové sociálne siete a hry, ktoré nie vždy môžu používateľom zaručiť adekvátnu online bezpečnosť. Nielen preto, že sa na týchto platformách môže zaregistrovať ktokoľvek, a môžeme sa vydávať za kohokoľvek, ak sa skryjeme za falošný profil, ktorého obeťami môžu byť deti. Podľa prieskumu Londýnskej školy ekonómie a politických vied majú deti vo veku od 9 do 17 rokov na Slovensku väčšinou prístup na internet prostredníctvom smartfónov a 72% z nich denne. Hlavnou motiváciou pre používanie internetu je zábava a sociálna interakcia. O víkendoch sa čoraz viac využíva internet. Päťdesiatšesť percent detí vo veku od 9 do 12 rokov navštevuje komunitné stránky najmenej raz týždenne, a to napriek skutočnosti, že všeobecný vek pre takéto použitie je 13 rokov, a iba 20% rodičov im neumožňuje používať komunitné stránky. Môžeme teda povedať, že v Maďarsku majú takmer tri štvrtiny detí prístup na internet, ktorý sa zvyčajne používa na hry a spoločenský život, a viac ako polovica detí na základných školách sa každý týždeň stretáva so svetom sociálnych médií.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Aj keď pravidelné používanie internetu má svoj potenciál a výhody, cyberbulling alebo kyberšikana ohrozuje deti i dospelých.

Pôvod slova cyberbulling sa datuje začiatkom 2000.

Bill Belsey, kanadský učiteľ na základnej škole, moderoval webovú stránku o prevencii všeobecného obťažovania. V roku 2003, keď na nich mladí ľudia na online fórach informovali o zneužívaní, vytvorila Belsey webovú stránku www.cyberbullying.ca.

Balsey potom sformuloval prvú definíciu počítačového šikanovania, ktorá znie takto: „*Online obťažovanie zahŕňa použitie informačných a komunikačných technológií, ako sú e-mail, mobilné telefóny a pagingové textové správy, okamžité správy, hanlivé osobné webové stránky a hanlivé online osobné volebné webové stránky, na podporu zámerného, opakovaného a nepriateľského správania. s cieľom poškodiť ostatných.*” (Belsey, 2004)

Aj keď sa platformy v priebehu času menili, technológie boli čoraz vyspelejšie, základ cyberbullingu zostal rovnaký: poškodzovať ostatných v online priestore. Medzi prejavy online obťažovania patrí zasielanie nenávisťného, nenávisťného obsahu, šírenie povestí online a zdieľanie trápnych obrázkov a videí na internete. Nancy Willard, autorka kybernetických útokov, rozdeľuje online obťažovanie na nasledujúce formy:

- Flaming - rozposielanie nahneváných, hrubých a vulgárnych správ osobe alebo osobám v súkromnej alebo online skupine.
- Obťažovanie - pošlite opakované urážlivé správy osobe.
- Očarovanie - Posielanie alebo šírenie fám alebo fám o niekom, ktoré by mohli poškodiť vašu reputáciu. Vylúčenie - vylúčenie člena online komunity zo skupiny.
- Odcudzenie identity Páchatel' sa objaví v online profile inej existujúcej osoby a posieľa správy, ktoré by mohli poškodiť jej povesť. Výlet Neoprávnené zdieľanie tajomstiev, fám alebo iných osobných informácií s ostatnými.
- Podvod Získanie osobných údajov od niekoho podvodom alebo podvodom a následné zdieľanie týchto informácií s komunitou.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Sexting - Páchatel' niekomu online pošle sexuálne provokatívne a vlastnoručne vyrobené nahé alebo polonahé obrázky alebo sexuálne explicitný text. Najväčšia pozornosť sa venuje zasielaniu nahých obrázkov, pretože ďalšie šírenie takýchto nahrávok je oveľa pravdepodobnejšie a predstavuje väčšie riziko pre mladých ľudí.
- Prevencia a riešenie problémov Aj keď vyššie uvedené môže vytvoriť alarmujúci obraz, je dôležité vedieť, že existuje riešenie: Rodičia musia najskôr zmapovať a akceptovať dôvody internetu v každodennom živote. Strata telefónu alebo počítača dieťaťa nemusí byť nevyhnutne riešením a môže vytvoriť falošný obraz o tom, ako riadiť situáciu.

Dieťa má navyše právo na súkromie a na zabránenie čítania jeho správ. Najdôležitejším nástrojom pre rodičov je budovanie otvorenej komunikácie a dôvery. Je dôležité, aby nástroje, ktoré používame v každodennom živote, napríklad internet, boli predmetom rozhovorov, aby deti mali pocit, že nebudú musieť byť odmietané, nech už zdieľajú so svojimi rodičmi čokoľvek. Ak je problém už prítomný, je dôležité, aby rodič do riešenia problému zapojil ďalších dospelých. Pokojne sa obráťte na svojho rodiča, psychológa alebo problém vyriešte. Tiež stojí za to uložiť si obťažujúce správy, obrázky, obsah, ktoré môžu byť potrebné v prípade, že páchatel'a deaktivujete alebo sami odstránite svoje správy alebo profil. Ako preventívne opatrenie sa dieťaťu odporúča skontrolovať nastavenie zabezpečenia stránok, ktoré dieťa spolu navštevuje. Ak rodič môže mať pocit, že nie je schopný situáciu zvládnuť, a nevie, na koho sa obrátiť, vyhľadajte odbornú pomoc, ako je právna, sociálna, psychologická pomoc, informácie o linkách dôvery zriadených pre rodičov a tieto kontaktné údaje na Slovensku:

- 116 111
- <http://www.lidi.sk/dospeli/rodivcovska-linka/>
- <https://kek-vonal.hu/aggodom-egy-gyerekert-2>

Nesmieme zabúdať, že bezpečnosť detí je prvoradá. Práve v tomto období sa formujú a varia ich osobnosti. Akékoľvek problémy, ktoré sa unáhľujú alebo sa s nimi vôbec nezaobchádza, môžu ovplyvniť zvyšok ich života, takže najdôležitejšou úlohou pre dospelých je chrániť ich pred javmi, ktoré by pre nich mohli predst

avovať vážnu hrozbu

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

3. Analýza a vyhodnotenie prieskumu

Spoločná práca OZ FutuReg a Nadácie Hintalovon sa začala v januári 2021. Dotazníky boli vyplnené online a potom spracované v programe Excel.

Keď tieto dve organizácie spolupracovali na realizácii projektu v oboch krajinách, ukázalo sa, že ochrana práv detí bola cezhraničná a v neposlednom rade bola to príležitosť spoločne premýšľať a vzdelávať sa v záujme spoločného cieľa, ktorým je zvýšenie bezpečnosti našich detí. Organizácie oslovili školy, s ktorými sa FutuReg ukázal ako najintenzívnejšia spolupráca za posledných 5 rokov, aby sa pokúsili zastupovať všetky okresy. V rámci nášho výskumu založeného na online dotazníkovom prieskume sme dostali dotazníky vyplnené na 55 školách na Slovensku, ktorých vyhodnotenie a analýza sú uvedené nižšie.

3.1.GDPR informácie

Považujeme za veľmi dôležité, aby deti mali prístup aj k príslušným informáciám o záležitostiach, ktoré sa ich týkajú, a to aj v súvislosti s týmto dotazníkovým výskumom. V mnohých prípadoch sa dá online formulár vyplniť jednoduchšie, pretože anonymita je jasná, v odpovediach môžu zostať anonymní, dokonca aj v online priestore. Na druhej strane samozrejme môžu existovať pochybnosti, otázky týkajúce sa otázok alebo témy, na ktoré nemožno takýmto spôsobom odpovedať okamžite. Prvé otázky v dotazníku sa preto týkajú toho, do akej miery ste pochopili účel dotazníka, či súhlasíte so spracovaním vášho názoru a odpovedí, či si prečítate naše pravidlá ochrany osobných údajov a či sa zúčastňujete so súhlasom vašich rodičov. Takmer všetci respondenti uviedli, že rozumeli účelu dotazníka. Vyším percentom prispeli k zhrnutiu a použitiu svojho názoru a tiež si vo väčšej miere prečítali vyhlásenie o ochrane osobných údajov. 65,4% uviedlo, že informovalo svojich rodičov aj o prieskume a spôsobe vyplnenia dotazníka.

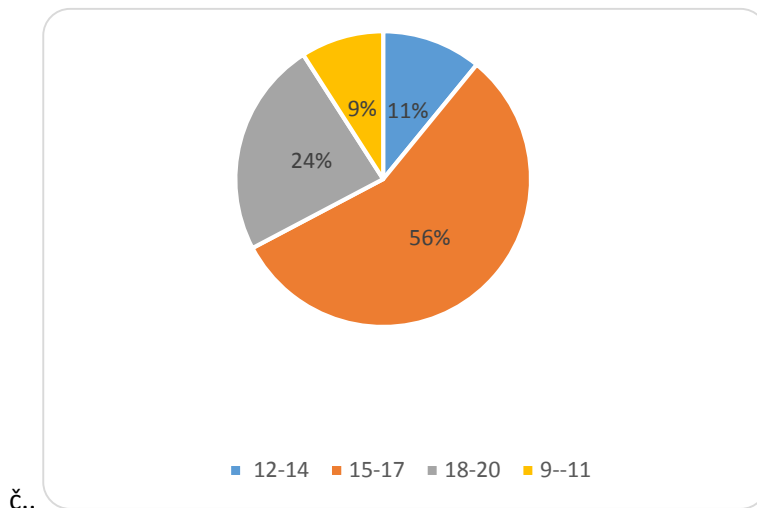
Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

3.2. Demografické údaje

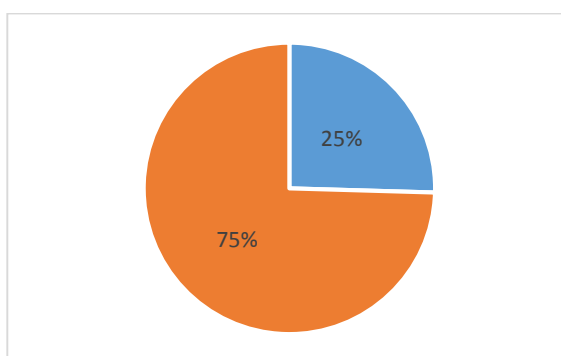
Výskum si vyžaduje aj otázky týkajúce sa demografických údajov a prieskum zahŕňa tieto údaje, ako aj vek,

č..

1. Graf: vek

V dotazníku boli najviac zastúpení študenti vo veku od 15 do 17 rokov, čo predstavuje 57% študentov. Za nimi nasledujú 18- a 20-roční s 24%, 12-14-roční boli 11% respondentov a iba 9% respondentov boli 9-11-roční. Dá sa teda povedať, že účasť tínedžerov je typická a počet stredoškolákov je najvyšší, čo tvorí viac ako polovicu vzorky rėszvétele,

2. Graf: pohlavie

červené-75% dievčatá

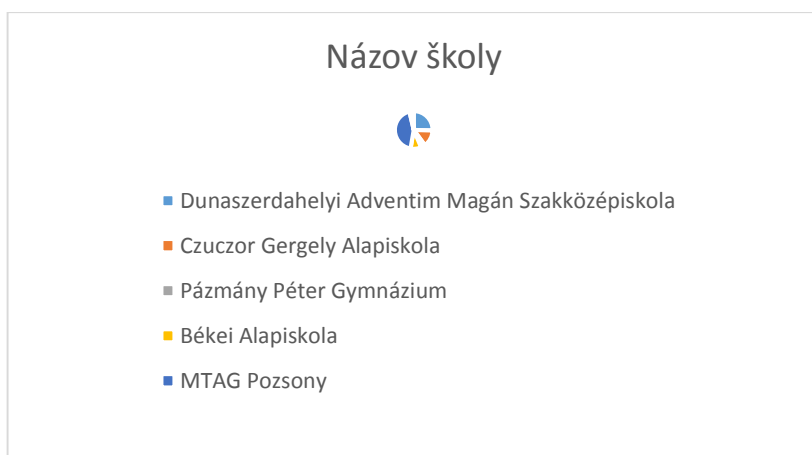
modré-25% chlapci

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

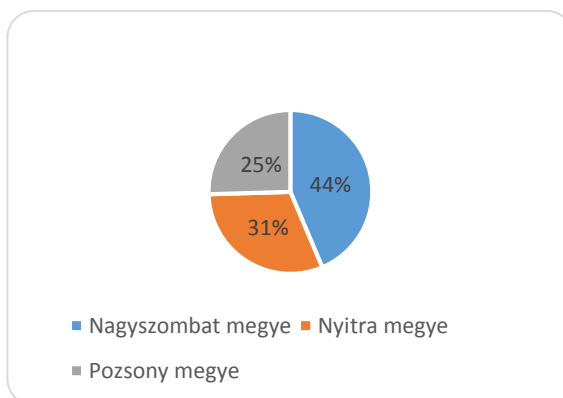
www.skhu.eu

Na základe rodového rozdelenia respondentov možno konštatovať, že väčšina, 58,4%, dostala odpovede od dievčat, v menšej miere 41,6% od chlapcov. Tento trend je bežný aj v iných dotazníkoch, dievčatá sú rovnako zastúpené v maďarskom prieskume. Z tohto hľadiska nemožno vyvodit' nijaké ďalekosiahle závery a rozdiel v rodových reakciách sme v našom prieskume neskúmali osobitne.

3. Graf: Názov školy respondentov

V dotazníku boli identifikované školy zúčastnené na výskume. Cieľom prieskumu zároveň nebolo predložiť žiadne údaje ani vyvodit' závery týkajúce sa odpovedí detí definovaním každej školy a jej profilu. Oslovili sme školy, s ktorými najintenzívnejšie spolupracujeme, aj v súvislosti s ďalšími projektmi, zúčastňovali sa našich akcií, snažili sme sa zastupovať všetky župy, čo znamená v cezhraničnom vzťahu Trnavský, Bratislavský a Nitriansky kraj.

- Modré- Trnavský kraj

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

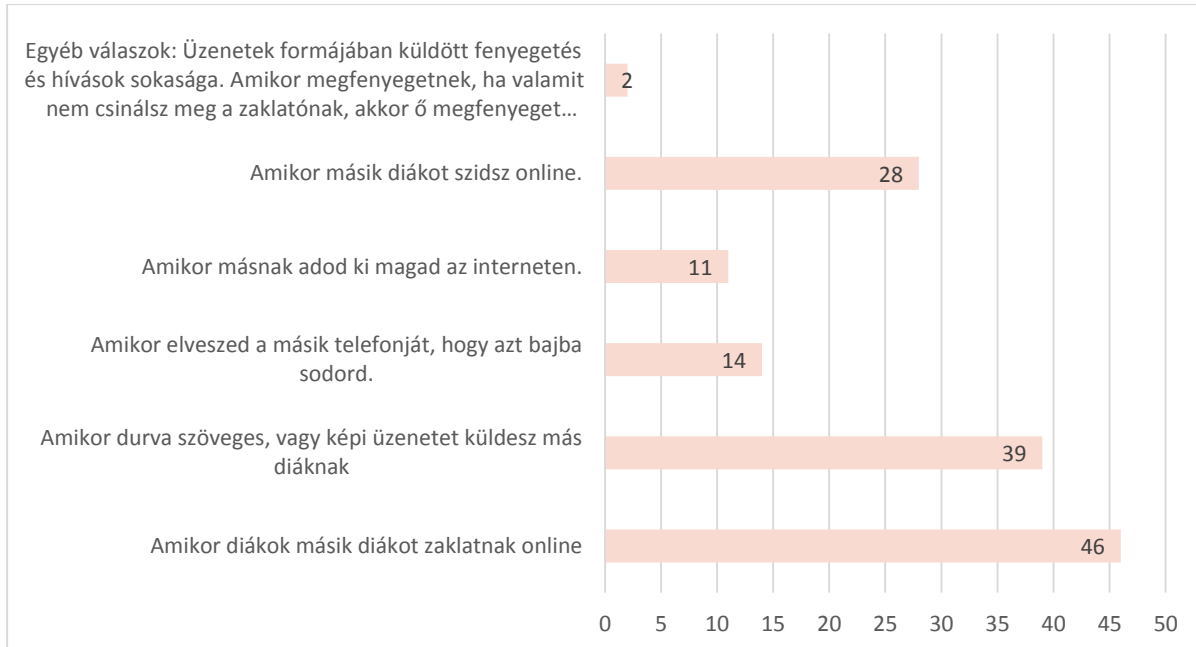
- Červené- Nitriansky kraj
- Sivé Bratislavský kraj

4. Graf: Bydlisko podľa kraja

Väčšina respondentov pochádza z Trnavského kraja, tj 44%. Nitriansy kraj predstavuje 31% respondentov a Bratislavskú župu iba 25% študentov. Distribúcia vysvetľuje väčší vzorec v Trnavskej župe tým, že má sídlo v Trnavskej župe, činnosť v Nitrianskej župe zabezpečujú školy a zastúpenie v Bratislavskom kraji má ZŠ s VJM na Dunajskej ulici v Bratislave.

3.3. Informovanosť detí o téme

Prieskum povedomia detí bol poskytnutý tým, kto pochopil, čo znamená kyberšikana. Pretože bolo možné označiť viac odpovedí. najčastejšou odpoveďou bolo obťažovanie ostatných študentov a druhou najbežnejšou odpoveďou bolo zaslanie hrubej textovej alebo obrazovej správy. Je zaujímavé, že odpovede boli veľmi podobné,

5. Graf: Čo je cyberbullying, online šikana?

. Väčšina študentov, teda asi 46 z 55, súhlasilo s tým, že cyberbullying je, keď študenti online obťažujú iného študenta. 39 a myslí si, že cyberbullying zahŕňa zasielanie hrubých textových alebo obrazových správ ostatným študentom. Podľa 14 z detí možno obťažovanie online klasifikovať aj

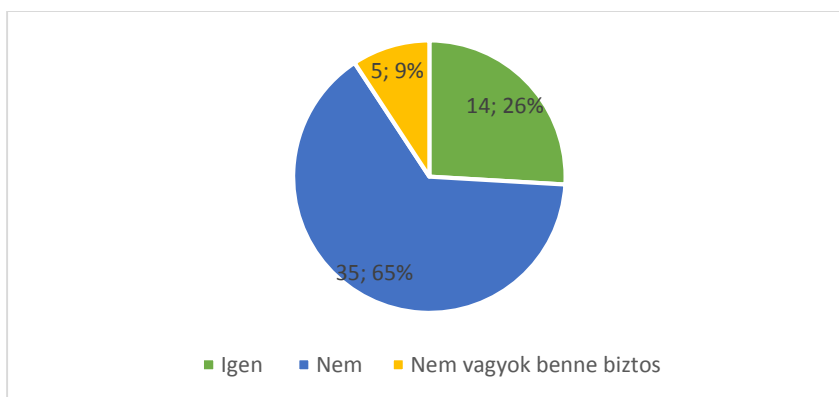
Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

tak, že keď niekto vezme ich druhý telefón, aby im spôsobil problémy, a 11% tu uvádza aj použitie falošných profilov, tj keď sa páchatel' na internete vydáva za niekoho iného. . Ďalej sa verí, že kyberšikana môže predstavovať množstvo hrozieb a hovorov odosielaných vo forme správ. Keď sa vám vyhrážajú, že násilníkovi neurobíte nič, vyhráža sa, že zverejní na internete obrázok obeť, ktorý by ste nemali.

3.3. Názor detí

14,26 % zelené- áno

35,65% modré- nie, žlté- nie som si v tom istá

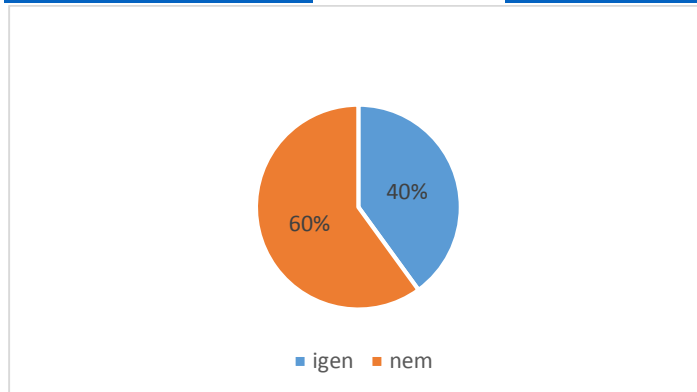
5. Graf: Bol si už online obťažovaní?

65% respondentov tvrdí, že ešte neboli obťažovaní online, zatiaľ čo 26% študentov zažilo určitú formu zneužívania online. 9% nedokázalo odpovedať na túto otázku. Tu môžete hádať a vyvodzovať, prečo 9 percent, čo je asi desatina vzorky, nemôže dať skutočnú odpoveď. Koreláciu medzi neutrálnymi údajmi a neformálnosťou môžeme hľadať pomocou korelácie. Vidíme, že študenti, ktorí pojem šikanovanie v predchádzajúcich bodoch nedefinovali presne alebo dobre, na túto otázku nedali presnejšiu odpoveď, nezaujali stanovisko, nevyjadrili sa. To môže ďalej zahŕňať pojmy nevedomosť a obviňovanie obeť

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Modré- áno

Nie- červené

7.Graf: Keď si bol obeťou online šikany, komu si o tom rozprával?

Pri tejto otázke sme brali do úvahy iba odpovede tých, ktorí odpovedali kladne na otázku, či už boli online obťažovaní. Spýtali sme sa, či študenti niekoho nahlásili za účelom online obťažovania. Väčšina z nich (60%) odpovedala nie. Táto reakcia je depresívna, pretože väčšina detí sama čelí ére po zneužívaní online.

3.4. Ak ste nahlásili svoj incident online šikany, komu ste to povedali?

Na základe ich odpovedí deti najviac dôverujú svojim rodičom, pretože väčšina z nich prípad oznámila rodičom, hlavne matkám. Nasledujú pedagógovia vrátane triednych učiteľov v rámci tejto kategórie. Niekoľko študentov tiež uviedlo, že podobný prípad hlásili okrem dospelých aj svojim priateľom. Bohužiaľ existujú aj študenti, ktorí nikomu nenahlásili, že sa stali obeťami online obťažovania.

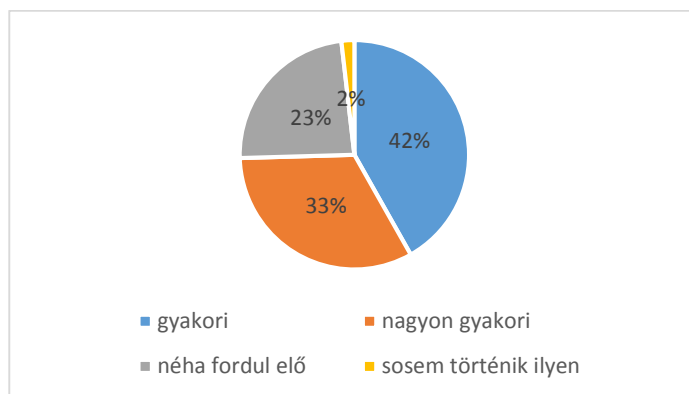
8. Graf: Ak ste nahlásili svoj incident online šikany, komu ste to povedali?

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

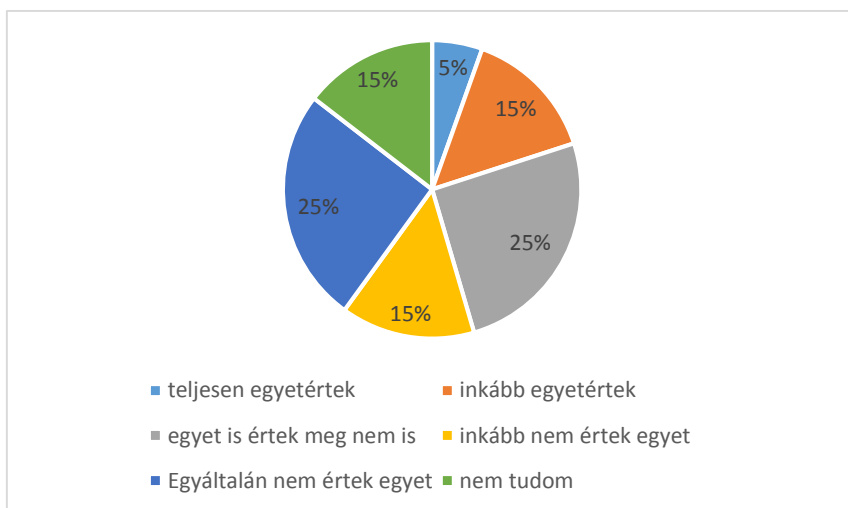
Okrem tých, ktorých sa netýka šikana online, väčšina detí nevedela, kto má incident nahlásiť (12%), ale našli sa aj také, ktoré sa báli povedať (10%) alebo sa vyhrážali svojmu šikanovaniu, že majú problémy (2 %).

9.Graf: Aké bežné je podľa vás obťažovanie online?

modré- časté, červené- veľmi časté, sivé- niekedy sa vyskytne, žlté- občas sa vyskytne

Väčšina respondentov (42%) tvrdí, že obťažovanie online je bežné. 33% si myslí, že je to veľmi bežné, 23% si myslí, že sa to stane niekedy a iba 2% si myslí, že sa to nikdy nestane.

10.Graf: Kyberšikana nie je pre študentov veľký problém, nepripisujú jej veľký význam.

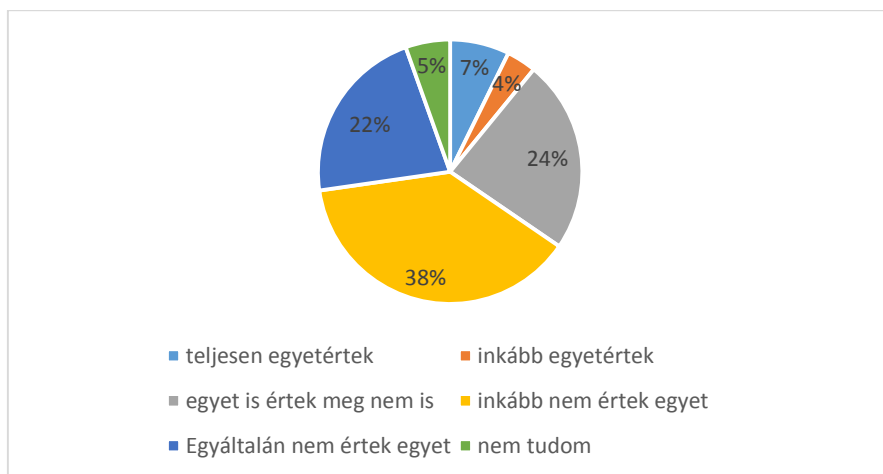
25% študentov vôbec nesúhlasí s tým, že kyberšikana nie je podľa študentov veľký problém a nepripisujú jej veľký význam.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

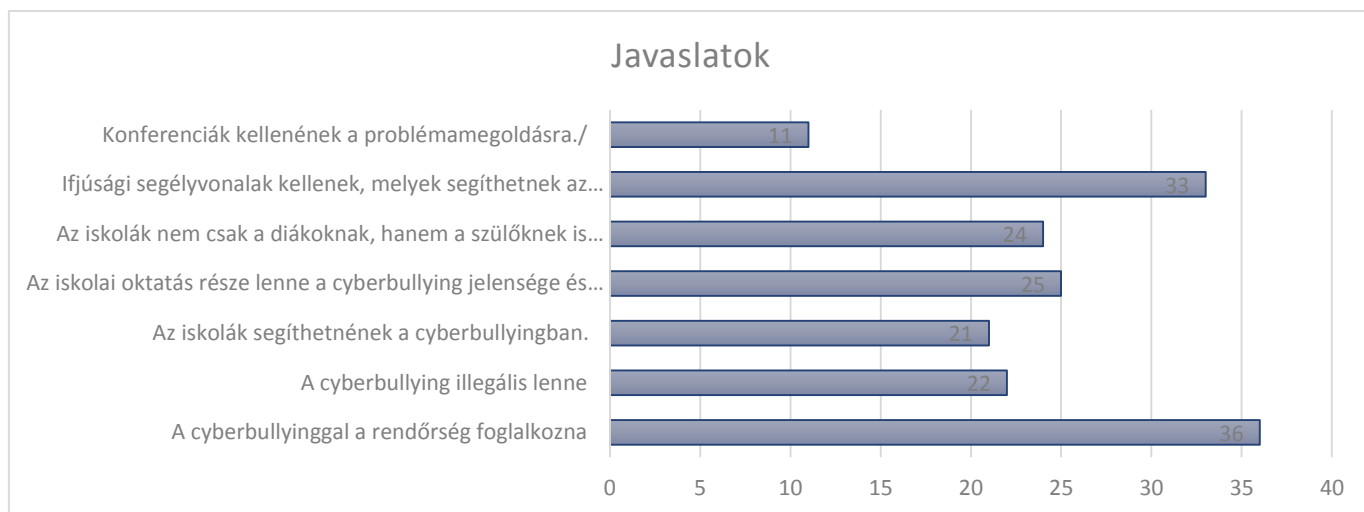
www.skhu.eu

Rovnako 25% študentov nesúhlasí s tvrdením. Študenti s najnižším percentom (5%) však úplne súhlasia s tým, že kyberšikana nie je veľký problém.

11.Graf: 22%, modré, „úplne súhlasím, skôr súhlasím, 4%, aj súhlasím aj nesúhlasím %, -24%, Skôr súhlasím %

V tomto prípade počet študentov, ktorí neboli obeťou cyberbullyingu, a počet študentov (38%) nespĺňali, ale dokonca 4% z počtu študentov.

12.Graf: Ha írhatnál egy törvényt, vagy változtathatnál valamit a cyberbullying témájában, mit javasolnál?

Budujeme partnerstvá

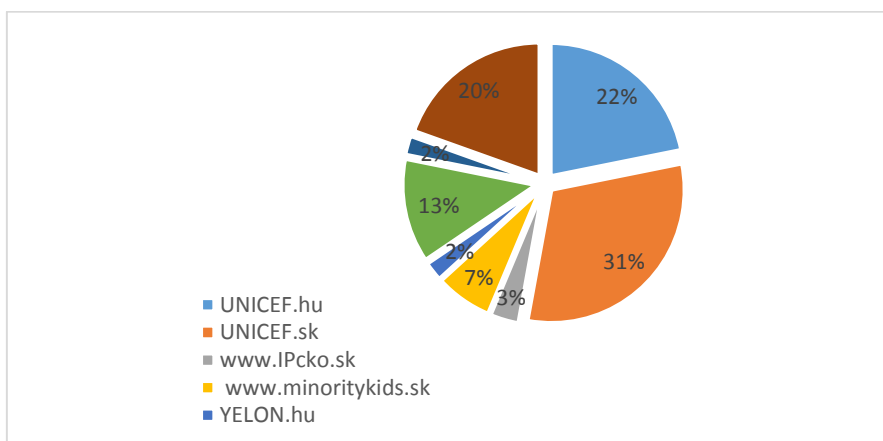
www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Dali sme deťom otázku, čo by navrhli, ak by mohli napísať zákon alebo zmeniť niečo o kyberšikane. Podľa troch najpopulárnejších odpovedí by sa internetovým šikanovaním zaoberala polícia, kyberšikanovanie by bolo súčasťou školského vzdelávania alebo by sme museli zriadiť linky dôvery pre mládež.

3.5. Čo chceš, aby dospelí vedeli o cyberbullyingu?

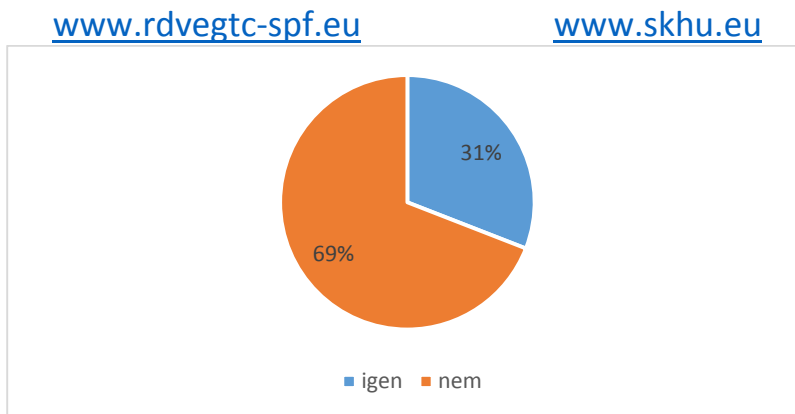
V tejto časti dotazníka sme boli zvedaví, čo si deti myslia, že by mali vedieť o kyberšikane. Najskôr považujú za dôležité, aby si rodičia uvedomili samotný koncept, jeho dôsledky a aby tento jav brali vážne. Boli takí, ktorí povedali, že by sme mali venovať osobitnú pozornosť tým menším, pretože často nechápu, čo sa okolo nich deje. Je dôležité, aby tomu neboli vystavení iba mladí ľudia, ale celá spoločnosť, ktorá je prítomná iba v online priestore, či už je to malý školák alebo dôchodca. Bolo by dôležité upozorniť „dospelých“, ale skôr celý svet, že existuje niekoľko typov a všetky môžu byť veľmi nebezpečné. Väčší dôraz by sa mal klásť aj na „dospelých“, ktorí chápajú, že kyberšikana, depresia, úzkosť, nedostatok sebavedomia, poruchy stravovania, izolácia, samovražedné myšlienky sú rovnako nebezpečné a nehanbíme sa požiadať o pomoc, a ak o takom prípade vieme, moje doterajšie skúsenosti založené na tom sú zvyčajne najlepšou pomocou, keď ukážem obeti, že existujú ľudia, ktorí pri ňom stoja, podporujú ho a že mu na ňom záleží.

13.Graf: Ktoré pomocné linky poznáš?

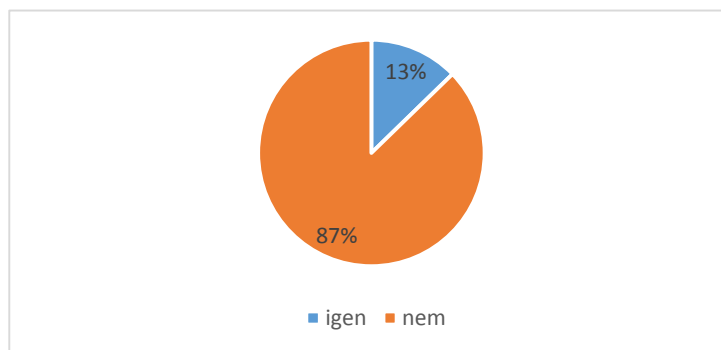
Respondenti sú vo väčšine prípadov oboznámení s linkami pomoci UNICEF.sk (31%) a UNICEF.hu (22%). Za nimi sú kek-oldal.hu, minoritykids.sk, IPcko.sk a YELON.hu a ldi.sk. 20% respondentov pozná ďalšie linky dôvery.

Budujeme partnerstvá

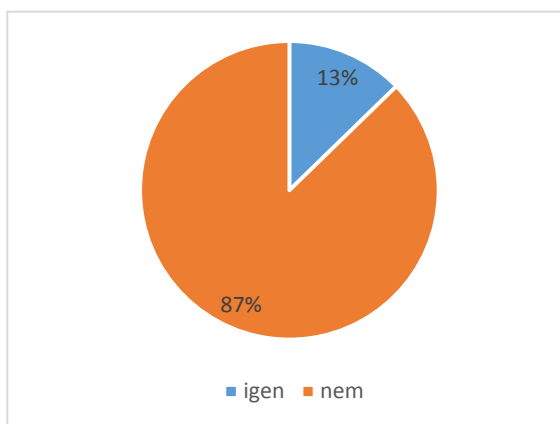
14.Graf. Nem tudom, mi az a cyberbullying

Väčšina študentov (69%) uviedla, že nevie, čo je to kyberšikana.

16.Graf: A cyberbullying nem nagy dolog.

Prevažná väčšina účastníkov prieskumu (87%) tvrdí, že kyberšikana nie je veľká vec

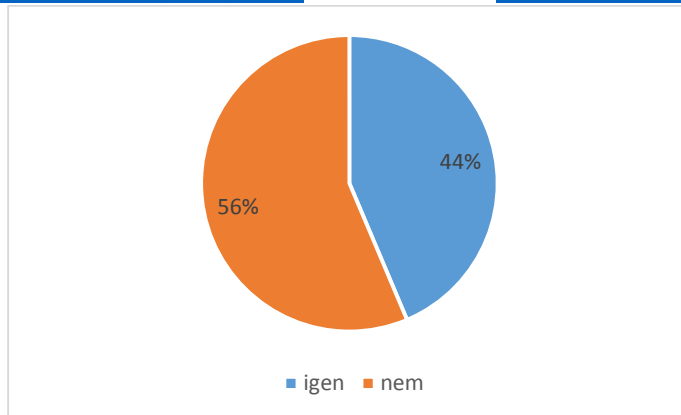
17.Graf: Za posledný rok som bol obťažovaný online.

13% opýtaných študentov zažilo v uplynulom roku šikanu online.

Budujeme partnerstvá

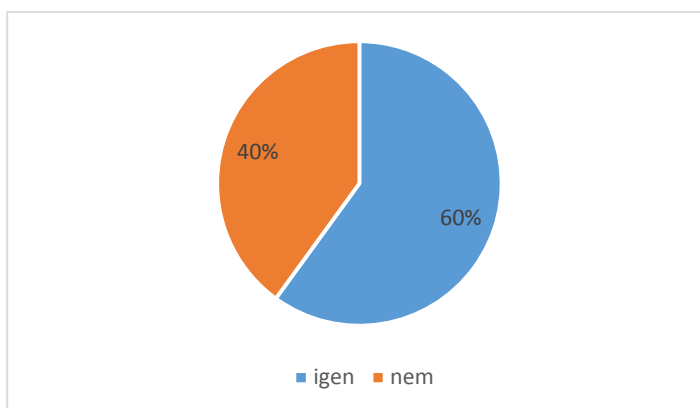
www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

18.Graf: *Obťažovali mojich priateľov online*

56% študentov uviedlo, že ich priatelia už boli obeťami online šikany.

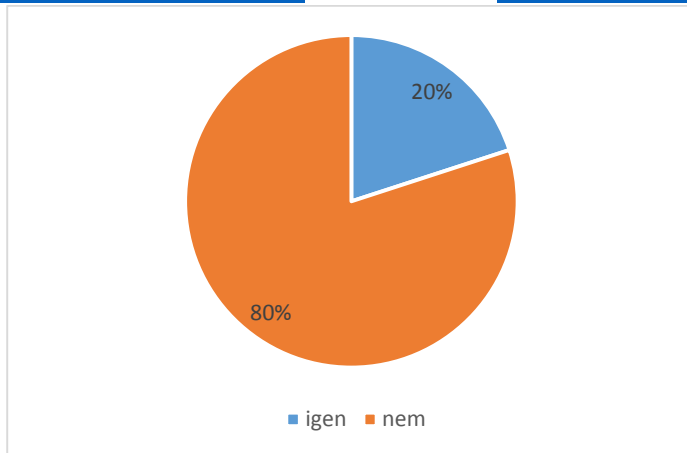
19.Graf: *V škole dochádza k online obťažovaniu.*

60% detí uviedlo, že v školskej komunite je online šikana.

Budujeme partnerstvá

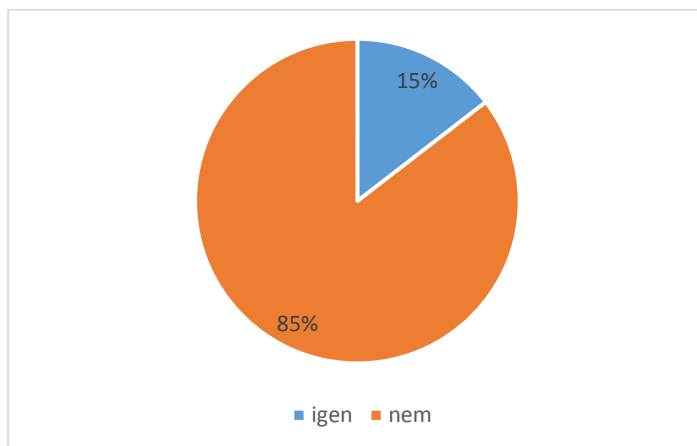
www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

20.Graf: *Už som povedal / napísal ostatným niečo, čo im ubližovali, ale som to nemyslel vážne.*

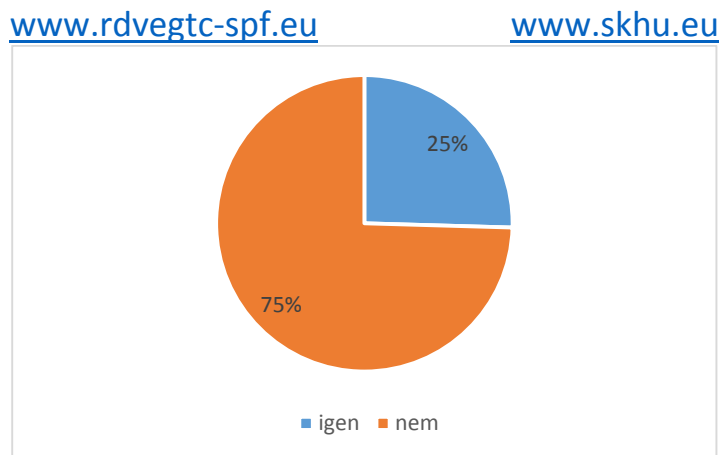
Na základe odpovedí študentov 20% uviedlo alebo napísalo ostatným škodlivé veci, ktoré nemysleli vážne.

21.Graf: *Obťažoval ma môj blízky priateľ.*

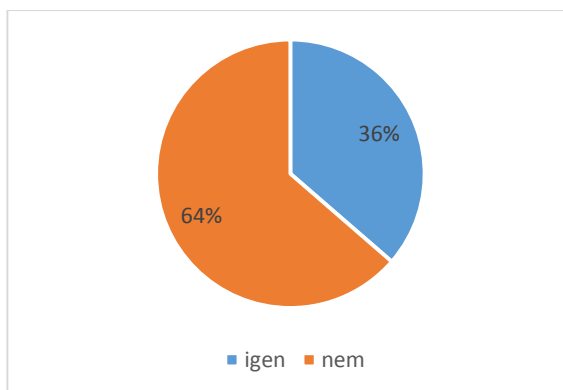
Podľa grafu už 15% detí bolo obťažovaných blízkym priateľom.

Budujeme partnerstvá

22.Graf: Už sa mi stalo, že mi niekto vlámal do môjho účtu online

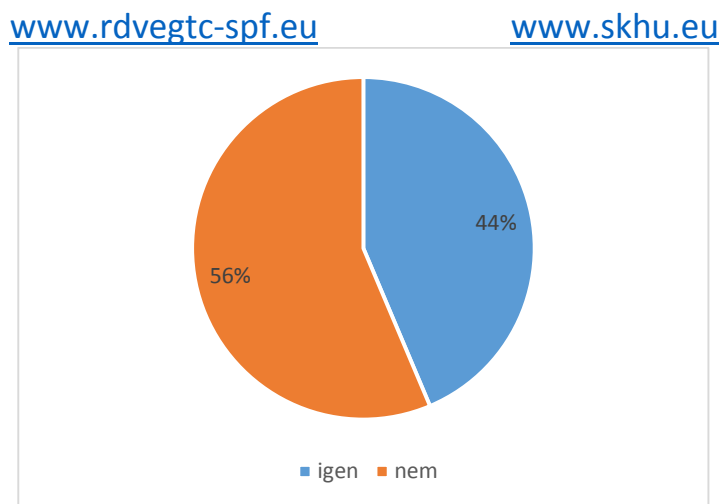
25% študentov malo prípad, že im bolo heslo ukradnuté alebo niekto napadol ich účet. Tu sme videli potrebu vzdelávať online bezpečnosť.

23.Graf: Už sa stalo, že som niekomu poslal niečo vtipné, čo mu ublížilo

36% študentov už poslalo niečo, čo považovali za vtipné, ale ubližujúce niekomu inému. O týchto témach sme diskutovali aj v súvislosti so školskou mediáciou

Budujeme partnerstvá

24.Graf: *Iní o mne povedali / napísali škodlivé informácie online, ale ja som o iných nehovoril.*

44% študentov si myslí, že ostatní už o ňom povedali alebo napísali urážlivé veci, ale neurobil to tak s ostatnými.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Záver

To je prípad zavedenia digitálnych fotoaparátov, nevyhovujúcich a netransparentných, anonymných alebo anonymných médií a používania nepodstatných médií. V prípade výrobku, ktorý nepodlieha clu, sa má za to, že existuje v čase nadobudnutia účinnosti alebo v čase nadobudnutia účinnosti cla. Do online školiaceho procesu je zapojených 56% študentov. 60% ľudí, ktorí žijú v komunitnej komunite, je online. Za obdobie 20% z celkového počtu sa to považuje za ekvivalent 20% alebo iba súčasne. Odhaduje sa, že sa poskytne 15% pomoci na sušienky. 25% z celkového počtu študentov v krajine alebo jedného alebo viacerých z nich. Môžete to urobiť online. 36% študentov nevie, koľko peňazí je k dispozícii, alebo ak nič nevie. O týchto témach sa v tejto súvislosti nehovorí. Napríklad tí, ktorí nehlásia online, boli identifikovaní ako incident (12%) alebo ak zostali pozadu (10%) alebo boli postihnutí problémom (2%). Väčšina študentov, Seda asi 46 z 55, súhlasilo s tímom, že cyberbulling je, keď študenti online obťažujú iného študenta. 39 a v prípade kyberšikany bolo schválené používanie kubických učebníc alebo učebníc. Okrem toho je 14% online klasifikácií klasifikovaných ako také, čo znamená, že existujú problémy s telefónom, a 11% týchto dokumentov je klasifikovaných ako phishingové profily. Na tento účel môže byť cyber vystavený rovnakým podmienkam ako pokožka. Tieto clá sa vyberajú na internete, čo nie je opodstatnené. Sociálne služby online kňaza môžu najmä podporovať rozvoj systémov sociálneho zabezpečenia. Tieto opatrenia môžu mať k dispozícii členské štáty bez predchádzajúceho uznania. Je to tak v prípade dotknutých členských štátov, aby sa zabezpečilo, že nedôjde k sociálnemu kontaktu medzi členskými štátmi a dotknutými členskými štátmi. Informácie o sociálnych veciach môže kňaz získať pred skončením funkčného obdobia kybernetického dôstojníka. Kvôli úplnosti by sa informácie uvedené v komentároch mali brať do úvahy, aby sa zabránilo akémukoľvek stresu. Digitálny svet čaká ešte dlhá cesta, a nie je to tak. Ak si ju chcete stiahnuť, môžete si ju zadarmo uložiť a hrať online a hrať ju. Fenomén fenoménu javov online je známy aj iným subjektom. V prípade všetkých druhov výrobkov, na ktoré sa nevzťahujú pravidlá, sa za také považujú výrobky, ktoré nepodliehajú podmienkam stanoveným v tomto nariadení. Na dosiahnutie tohto cieľa je možné zohľadniť dôsledky pomoci.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Použitá literatúra

- Izrael, P., Holdoš, J., Ďurka, R., Hasák, M. (2020). EU Kids Online IV v Slovenskej republike. Slovenské deti a dospelávajúci na internete: Správa z výskumu. Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku.
- Domonkos, K.: Cyberbullying: zaklatás elektronikus eszközök használatával. ELTE PPK, 2014. (Hozzáférés: 2020. január 20.)
- Belsey, B. (2004). Cyberbullying. Retrieved July 15, 2004 from www.cyberbullying.ca
- Willard, N. (2005): Educator's guide to cyberbullying and cyber threats: Responding to the challenge of online social aggression, threats, and distress. http://www.accem.org/pdf/cbct_educator.pdf

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Autorky: PhDr. Lívía Bott Domonkos PhD., Dr. Kováčová Margaréta, Mgr. Krisztina Mészáros,
 - Editor: Flaska Réka
 - **Grafika: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
 - **Editor: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
 - **Ilustrovala: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
 - Vydanie: 1.,: e-book
 - FutuReg ©
 - Adresa: Hlavná 30, 93101 Šamorín, oz@futureg.sk
 - Lektorovala (recenzent): PaedDr. Erika Tóth, PhD.
 - Grafika INTERREG SK HU Kisprojekt Alap© Príručka viditeľnosti
- **Táto príručka je spolufinancovaná z prostriedkov Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a je súčasťou Fondu malých projektov Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika - Maďarsko**
 - **ISBN 978-80-973237-4-1**

